

Raniżowskie

Wieści

Nr 1 (83)
Styczeń 2004
Cena 1,50 zł.
ISSN 1509-6025

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

Po przerwie rozpoczęła się uroczysta część sesji. Oprócz radnych i sołtysów wzięli udział w niej zaproszeni goście: księżą Henryk Smarom i Józef Łasica oraz kierownicy zakładów pracy i jednostek organizacyjnych gminy. Ksiądz proboszcz życzył, żeby Nowy Rok przyniósł wszystkim to, co najlepsze, żeby wspólnota gminna dała radę wypełnić wszystkie warunki niezbędne do otrzymania dotacji unijnych. Życzył dalszego pięknego rozwoju gminy z błogosławieństwem Bożym.

cd. na str. 3

W dniu 10 stycznia 2004 r. w sali Domu Parafialnego w Raniżowie odbył się VIII Gminny Przegląd Teatrzyków Jasełkowych. W tegorocznej edycji wzięło udział tylko 4 zespoły: 3 ze Szkół Podstawowych: w Mazurach, w Raniżowie, w Woli Raniżowskiej oraz 1 z Gimnazjum w Raniżowie. Organizatorem Przeglądu był Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Raniżowie.

cd. na str. 7

W dniach 20-21 grudnia 2003 roku na terenie gminy Raniżów gościła delegacja radnych z obec Granc-Petrovce ze Słowacji na czele ze starostą Peterem Pitonakiem. W czasie dwudniowego pobytu goście zapoznali się z geografią gminy, ważniejszymi obiektami i instytucjami, a przed wyjazdem uczestniczyli w niedzielnej Mszy św.

cd. na str. 6

Kalendarium 2003 roku

☞ 1 stycznia gminę Raniżów zamieszkiwało 7.291 osób;

- ☞ 11 stycznia w sali Domu Parafialnego miał miejsce VII Gminny Przegląd Teatrzyków Jasełkowych zorganizowany przez GOKSiR;
- ☞ 11 stycznia w remizie OSP odbyło się doroczne zebranie sprawozdawcze tej jednostki, w którym wzięli udział m. in. komendant wojewódzki PSP st. bryg. Andrzej Stopa, starosta kolbuszowski Bogdan Romaniuk, wójt Jan Niemczyk;
- ☞ 12 stycznia zespół obrzędowy „Mazurzenie” zdobył II miejsce w Podkarpackim Przeglądzie Zespołów Kolędniczych w Kolbuszowej;

- ☞ 29 stycznia w Raniżowie odbyło się II Powiatowe Spotkanie Opłatkowe Sołtysów;
- ☞ 1 lutego odbył się IV Halowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Przewodniczącego Rady Gminy;
- ☞ 27 marca Rada Gminy uchwaliła budżet gminy, przy dochodach 12.984.002 zł. i wydatkach 14.881.332 zł.;

- ☞ 27 kwietnia w Łańcucie w XI Wielkanocnej Paradzie Straży Grobowych z naszej gminy wzięły udział straże grobowe z Raniżowa i Mazurów;

- ☞ 30 kwietnia w Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji odbyła się XVII edycja konkursu „Poeci i Pisarze Dzieciom”;
- ☞ w dniach 7 i 8 czerwca odbyło się ogólnopolskie referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Za opowiedziało się 55,34% mieszkańców gminy biorących udział w głosowaniu, przeciw było 44,66%, przy frekwencji 52%;
- ☞ 9 czerwca nad obszarem gminy przeszła burza połączona z obfitymi opadami deszczu i gwałtownymi porywami wiatru, które spowodowały uszkodzenie kilku dachów i wyrywanie kilkunastu topól przy drogach;
- ☞ 15 czerwca zespół śpiewaczy z Mazurów zdobył II miejsce w VIII Wojewódzkim Przeglądzie Wiejskich Zespołów Śpiewaczych w Tyczynie;
- ☞ 6 lipca młode „Mazurzanki” zdobyły I miejsce w VIII Festiwalu „Bukowskie Prezentacje Folkloru Młodych”;
- ☞ 12 lipca w V Mistrzostwach Województwa Podkarpackiego w Ratownictwie Drogowym I i III miejsca zdobyły załogi z Raniżowa;
- ☞ 8 sierpnia w Bukowinie Tatrzańskiej k. Zakopanego „Mazurzanki” zdobyły I miejsce w XXXVII Sabałowych Badaniach – ogólnopolskiej imprezie folklorystycznej;
- ☞ 17 sierpnia oficjalnie oddano do użytku nową płytę boiska sportowego (po gruntownym remoncie) poprzez rozegranie inauguracyjnego meczu nowej kolejki 2003/2004 z „Madrasem” Goleiszów. Gospodarze – „Raniżovia” – wygrali wysoko 6:3;

- ☞ 31 sierpnia odbyło się doroczne święto plonów – Gminne Dożynki 2003 w Stanisławskim. Starostami byli p. Maria Białas i p. Leszek Werstak;

- ☛ 7 września na stadionie sportowym w Raniżowie miał miejsce festyn pn. „Pożegnanie lata” zorganizowany przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Oświaty, Kultury, Sportu i GOKSiR;
- ☛ 13-14 września nawiązano pierwsze stosunki partnerskie z gminą Granc-Petrovce ze Słowacji poprzez pobyt naszej wycieczki w tej miejscowości;
- ☛ 30 września Rada Gminy przyjęła list intencyjny o nawiązaniu współpracy pomiędzy gminą Raniżów a obec Granc-Petrovce;
- ☛ od 1 października od Raniżowa rozpoczęto nowy system gromadzenia odpadów komunalnych poprzez system pojemników 120 i 240 litrowych rozmieszczonych w każdym gospodarstwie domowym, a następnie opróżnianych raz w miesiącu przez specjalistyczną firmę;
- ☛ od 17 do 19 października w raniżowskiej parafii miały miejsce Rekolekcje Ewangelizacyjne Maryjne;

- ☛ 5 listopada oddano do użytku 2/3 z planowanej części dydaktycznej nowego budynku Gimnazjum w Raniżowie;

- ☛ 8 listopada w Staniszewskim miała miejsce uroczystość 100-lecia Szkoły Podstawowej połączona z przywróceniem imienia Marszałka Józefa Piłsudskiego;
- ☛ końcem listopada oddano do użytku kolejny odcinek chodnika o długości 420 m przy drodze wojewódzkiej nr 875 w Raniżowie na Ługach;
- ☛ 30 listopada w Mazurach odbył się Andrzejkowy Turniej Tenisa Stołowego;
- ☛ 20-21 grudnia w naszej gminie gościli radni z obec Granc-Petrovce ze Słowacji na czele ze starostą Peterem Potokiem;
- ☛ 30 grudnia miała miejsce uroczysta „opłatkowa” sesja Rady Gminy, w której wzięli udział radni oraz przedstawiciele zakładów pracy.

Z PRAC RADY GMINY

XII sesja

W dniu 4 grudnia 2003 roku na XII sesji obradowała Rada Gminy. W porządku obrad przewidziano podjęcie uchwał w sprawie:

- a) obniżenia średniej ceny skupu żyta za pierwsze trzy kwartały 2003 roku,
- b) określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na rok 2004,
- c) określenia stawek podatku od środków transportowych,
- d) zmian w budżecie gminy na 2003 rok,
- e) udzielenia pomocy finansowej dla powiatu kolbuszowskiego przy realizacji zadania pod nazwą: Modernizacja drogi powiatowej Nr 366 Raniżów – Poręby Wolskie,
- f) udzielenia pomocy finansowej dla powiatu kolbuszowskiego przy realizacji zakupu samochodu dla Powiatowej Komendy Państwowej Straży Pożarnej,
- g) uchylenia uchwały w sprawie zmiany Aneksu Nr 1/2003 dotyczącego projektu „Rozwój obszaru wokół Kolbuszowej”.

Wysokości podatku rolnego, od nieruchomości i od środków transportowych publikowane były w poprzednim (12-82) numerze „Wieści Raniżowskich”.

Radni przyjęli następnie uchwałę w sprawie zmian w budżecie gminy Raniżów. Na uwagę zasługują dwie pozycje zwiększające dochody budżetu gminy: o darowiznę w kwocie 50.000 zł. z Zakładu „Bog-Fran” na modernizację drogi powiatowej Raniżów – Poręby Wolskie oraz dotacja z Ministerstwa Finansów na kwotę 105.000 zł. na dofinansowanie wyposażenia Gimnazjum w Raniżowie.

Nad punktem dotyczącym dofinansowania zakupu samochodu dla Komendy PSP wynikła dyskusja, gdyż część radnych nie zgadzała się takim wydatkowaniem własnych środków. Ostatecznie uchwała została podjęta i Komenda PSP otrzymała wsparcie w postaci 20.000 zł.

XIII sesja

Kolejna – XIII – sesja odbyła się w dniu 15 grudnia 2003 roku.

W pierwszym punkcie porządku obrad radni zapoznali się z projektem budżetu na rok 2004. Planowane dochody zamykają się kwotą 10.896.458 zł., natomiast wydatki to kwota 11.938.802 zł. Deficyt budżetowy wyniesie więc 1.042.344 zł. Uwzględniając spłatę kredytów na kwotę 657.656 zł., to planowane wydatki nie znajdują pokrycia w dochodach na kwotę 1.700.000 zł. Źródłem finansowania tych wydatków będzie kredyt bankowy.

Następnie Rada podjęła uchwałę w sprawie nabycia na rzecz gminy Raniżów nieruchomości położonej w miejscowości Raniżów. Dotyczy ona gruntu na drogę na osiedlu za Urzędem Gminy. Wykup gruntu wydzielonego pod drogi wynika z ustawowego obowiązku gminy.

Kolejnym punktem porządku obrad było złożenie sprawozdań z prac poszczególnych komisji. I tak: Komisja Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Środowiska odbyła 10 posiedzeń, Komisja Budżetowo-Gospodarcza 9 posiedzeń, Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Rodziny 3 posiedzenia, Komisja Rewizyjna 8 posiedzeń, Komisja Rolnictwa i Leśnictwa 2 posiedzenia.

W sprawach różnych przewodniczący Marian Indyk przedstawił pismo pani Stanisławy Bąk z Zielonki z prośbą o udzielenie

cd. na str. 4

cd. ze str. 3

pomocy finansowej w celu pokrycia kosztów rehabilitacji córki Małgorzaty Korzennej, która od 6 miesięcy jest w bardzo ciężkim stanie zdrowotnym. Rada przyznała kwotę w wysokości 1.000 zł. Ponadto radny Władysław Kobylarz zaproponował, by radni z dzisiejszych diet ofiarowali na ten cel po 20 zł, a sołtysi po 10 zł. Po tym każdy przekazał do koperty datek na powyższy cel. W imieniu zainteresowanej podziękowania za okazanie dobrego serca złożył teść chorej Ludwik Korzeny – sołtys z Mazurów.

XIV sesja

Ostatnia sesja w 2003 roku miała miejsce w dniu 30 grudnia. Uczestniczyło w niej 13 radnych. Porządek obrad przewidywał:

1. Podjęcie uchwał w sprawie:
 - a) zmian wieloletnich programów inwestycyjnych na lata 2003 – 2004,
 - b) zmian kwot limitów wydatków na realizację wieloletnich programów inwestycyjnych,
 - c) zmian w budżecie gminy na 2003 rok,
 - d) uchylenia uchwały własnej,
 - e) ustalenia stawek podatku od środków transportowych.
2. Przyjęcie planu pracy Rady Gminy na 2004 rok.
3. Przedstawienie przez przewodniczących komisji stałych Rady Gminy projektów planów pracy na 2004 rok.
4. Sprawozdanie z bieżącej działalności Wójta.
5. Sprawy różne i wolne wnioski.

Po części roboczej zaplanowana była część II – uroczysta.

Odnosnie pierwszych punktów wyjaśnienia udzielała skarbnik gminy Józefa Kus. Wy tłumaczyła, że podjęcie uchwały w sprawie zmian w wieloletnim programie inwestycyjnym wiąże się z unieważnieniem przetargu z udziałem środków z programu PHARE na budowę kanalizacji w Woli Raniżowskiej. Planowana inwestycja będzie realizowana w 2004 roku. Natomiast wykonano w całości III etap kanalizacji w Raniżowie oraz dodatkowo wcześniej nie planowany odcinek o długości 450 m do zakładu „MASTAL”. W związku z tym również należy w przedmiotowej uchwale dokonać zmian w budżecie polegających na zmianie kwot limitów środków finansowych na poszczególne inwestycje.

Następnie Rada Gminy podjęła uchwały w sprawie zmian w budżecie gminy na rok 2003. Większość ze zmian miała charakter kosmetyczny i porządkowy w związku z końcem roku i dostosowaniem budżetu do faktycznie poniesionych wydatków. Na uwagę zasługuje pozycja przyznająca kwotę 2.000 zł. na dofinansowanie wykonania centralnego ogrzewania w kościele w Porębach Wolskich.

Pani Maria Pikor – pracownik Urzędu Gminy poinformowała Radę, że RIO zakwestionowała cztery pozycje stawek podatku od

Proboszcz raniżowski ks. Henryk Smaroli poświęca opłatki i udziela błogosławieństwa Bożego wszystkim obecnym na sali obrad.

środków transportowych z tego względu, że opracowując projekt uchwały stawki podatku zostały zaokrąglone do pełnych złotych, co spowodowało w tych czterech pozycjach przekroczenie górnej stawki podatku. W związku z tym należy uchylić poprzednią uchwałę i

Radni podczas uroczystej części sesji. Od prawej: Józef Gawęł, Władysław Kobylarz, Henryk Stępień, Henryk Olszowy, Józef Fila, Leon Najowicz, Marian Pomykała.

podjąć nową z naniesionymi poprawkami. Uwag od radnych nie było i uchwała została przyjęta.

W sprawach różnych głos zabrała radna Rady Powiatu, a zarazem członek Zarządu Powiatu Stanisława Stec, która udzieliła wyjaśnienia odnosnie pracy Starostwa, finansów powiatu, środkach pozyskiwanych z zewnątrz. Nadmieniła, że w 2004 roku dwie szkoły w naszej gminie dzięki starostwu otrzymają pracownie komputerowe. Będą to: Wola Raniżowska i Zielonka. Na koniec życzyła owocnych obrad i podejmowania na tej sali jak najkorzystniejszych decyzji dla społeczeństwa.

Po przerwie rozpoczęła się uroczysta część sesji. Oprócz radnych i sołtysów wzięli udział w niej zaproszeni goście: księża Henryk Smaroli i Józef Łasica oraz kierownicy zakładów pracy i jednostek organizacyjnych gminy. Ksiądz proboszcz życzył, żeby Nowy Rok przyniósł wszystkim to, co najlepsze, żeby wspólnota gminna dała radę wypełnić wszystkie warunki niezbędne do otrzymania dotacji unijnych. Życzył dalszego pięknego rozwoju gminy z błogosławieństwem Bożym. Następnie poświęcił opłatki, po czym odśpiewano kolędę i wszyscy wzajemnie dzielili się opłatkiem oraz składali najlepsze życzenia świąteczno-noworoczne.

Opr. Stanisław Samojedny

Ksiądz Henryk Smaroli składa życzenia noworoczne. Na pierwszym planie: Władysław Wilczyński, Stanisław Sudół, Stefan Garncarz, Anna Nieduży – kierownik GOPS.

Rozmowa z wójtem Janem Niemczykiem

Inwestowanie w gminie Raniżów

- 20 listopada 2002 roku złożył Pan ślubowanie i oficjalnie objął funkcję wójta gminy Raniżów. Czy chce Pan zrobić krótkie sprawozdanie od tego dnia?

- Obejmując funkcję wójta byłem zorientowany w problematyce zagadnień dotyczących kierowania gminą. Znałem strategię rozwoju gminy oraz ogół statutowych obowiązków związanych z pełnieniem funkcji. Zdawałem sobie sprawę, że kierowanie gminą nie jest łatwe. Mając 22-letni staż pracy w tutejszym Urzędzie, w tym ponad 2 kadencje w funkcji Naczelnika Gminy, uznałem, że podołam ciężącemu obowiązkowi, aby godnie spełniać swoją misję.

W 2003 roku realizowano następujące zadania określone w wieloletnim programie rozwoju gminy:

- ▷ zakończono kanalizację Raniżowa w ramach II, III i IV etapu inwestowaną przez Urząd Marszałkowski, Bank Światowy, WFOŚiGW, Urząd Gminy i zainteresowanych mieszkańców,
- ▷ wykonano III etap kanalizacji wsi Wola Raniżowska współinwestowany przez Unię Europejską w ramach programu SAPARD za kwotę 1.729.000 zł., w tym środki z UE 1.055.000 zł.,
- ▷ oddano do użytku 2/3 budynku dydaktycznego Gminnego Gimnazjum w Raniżowie, gdzie naukę rozpoczęto w listopadzie 2003 roku. Wartość robót w ubiegłym roku wyniosła 1.162.000 zł.,
- ▷ przeprowadzono przetarg na wykonanie dokumentacji technicznej na budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Staniszewskie, Zielonka, Mazury, by w następnym roku rozpocząć budowę,
- ▷ wykonano około 500 m chodnika przy drodze wojewódzkiej oraz w centrum Raniżowa,
- ▷ zmodernizowano rozjazd wraz z pełnym asfaltowaniem odcinka drogi powiatowej w kierunku zakładu „BOG-FRAN”,
- ▷ dokonano częściowego remontu dróg gminnych we wszystkich miejscowościach,
- ▷ wykonano 8,5 km rowów odpływowych wraz z odmuleniem na terenie całej gminy,
- ▷ częściowo wdrożono uchwałę „o utrzymaniu czystości i porządku na terenie gminy Raniżów”,

Ponadto wykonano wiele innych prac służących mieszkańcom, poprawiających estetykę, bezpieczeństwo i poprawiających warunki życia (między innymi dokonano odwodnienia rozlewiska na „ulicy Wolskiej” w Raniżowie oraz zmieniono ogrzewanie z węglowego na gazowe w SP Korczowiska i dofinansowano ogrzewanie w kosiele w Porębach Wolskich).

- Jeden rok to krótki czas, ale czy były jakieś zamierzenia, których w tym czasie nie udało się zrealizować?

- Zamierzenia inwestycyjne na 2003 rok były większe, ale nie można było wszystkich wykonać ze względów proceduralnych i związanych z programem całego powiatu kolbuszowskiego. Mam tu na myśli wykonanie I i II etapu kanalizacji sanitarnej w Woli Raniżowskiej objętych programem „PHARE 2001”. Przeprowadzony przetarg w 2003 roku na w/w inwestycję został przez Komisję Europejską unieważniony ze względu na zbyt małą liczbę złożonych ofert oraz duże różnice cenowe

Wójt Jan Niemczyk (z prawej) omawia sprawę społeczności lokalnej z sołtysem Raniżowa Edwardem Warzochą.

oferentów. Ponadto nie udało się wykonać odcinka chodnika w Woli Raniżowskiej oraz punktowych oświetleń ulicznych w kilku miejscowościach.

- Pytanie, które nurtuje wielu mieszkańców Woli Raniżowskiej: kiedy zatem ruszy następny etap budowy kanalizacji?

- Jak już wspominałem, to zależy od decyzji przedstawicieli Komisji UE. Drugi przetarg odbył się 6 stycznia 2004 r. Do konkursu przystąpiło 8 oferentów. Komisja przetargowa dokonała wyboru i przedstawiła protokół do akceptacji przez przedstawicieli UE. Jeżeli przetarg zostanie zatwierdzony, prace inwestycyjno-montażowe zostaną rozpoczęte na początku II kwartału 2004 roku.

- Oprócz kanalizacji w Woli Raniżowskiej, która inwestycja jeszcze była sfinansowana przez środki z Unii Europejskiej?

- II, III i IV etap kanalizacji w Raniżowie został dofinansowany z Banku Światowego w wysokości 222.000 zł.

- Jakie inne przedsięwzięcia będą realizowane w bieżącym roku?

- W bieżącym roku planujemy:

- ▷ dokończyć budowę i oddać do użytkowania Gminne Gimnazjum w Raniżowie,
- ▷ przeprowadzić przetarg i rozpocząć prace przy budowie hali sportowej przy gimnazjum z planowanym terminem zakończenia w 2006 roku,
- ▷ przeprowadzić przetarg na budowę kanalizacji w Staniszewskim, Zielonce i Mazurach,
- ▷ wykonać chodniki w Raniżowie i Woli Raniżowskiej,
- ▷ przeprowadzić remonty dróg gminnych, wykonywanie odwodnień,
- ▷ wykonać remonty bieżące i w miarę możliwości rozbudowywać obiekty publiczne na terenie gminy.

- Dziękuję za rozmowę i życzę zrealizowania zamierzeń.

Rozmawiał Stanisław Samojedny

Przyjacielska wizyta

W dniach 20-21 grudnia 2003 roku na terenie gminy Raniżów gościła delegacja radnych z obec Granc-Petrovce ze Słowacji na czele ze starostą Peterem Pitonakiem. W czasie dwudniowego pobytu goście zapoznali się z geografią gminy, ważniejszymi obiektami i instytucjami, a przed wyjazdem uczestniczyli w niedzielnej Mszy św.

W dniu 20 grudnia w godzinach popołudniowych w hotelu Gran-Lech w Raniżowie miało miejsce spotkanie integracyjne słowackiej delegacji z przedstawicielami władz gminnych oraz kierownikami i właścicielami firm z naszej gminy. Na wstępie wójt Jan Niemczyk powitał gości, po czym przedstawił poszczególnych uczestników ze strony raniżowskiej. Z kolei starosta Peter Pitonak przedstawił „swoich” ludzi – radnych z obec Granc-Petrovce. Zapoznał zebranych również z położeniem ich gminy na mapie Słowacji, atrakcjami turystycznymi oraz rozdał materiały reklamowe.

Po wstępnej prezentacji nastąpiła świąteczna część, czyli dzielenie się wigilijnym opłatkiem i składanie wzajemnych życzeń świątecznych oraz noworocznych. Słowacy byli na początku nieco zaskoczeni tą formą, gdyż u nich inaczej to wygląda, chociaż na wigilijnym stole również królują opłatki. Ma on kształt koła, jedzony jest z miodem, symbolem słodkiego życia i z czosnkiem, symbolem zdrowia. Uczestnicy Wigilii nie dzielą się opłatkiem, lecz jabłkami. Dorośli miodem pocierają dzieciom czoła, aby były zdrowe, a dziewczynki, by podobały się chłopcom. Jako pierwsza na wigilij-

Starosta Peter Pitonak wskazuje na mapie położenie obec Granc-Petrovce. Od lewej za stołem siedzą radni ze Słowacji.

nym stole pojawia się „kapustnica” – słowacka wersja kapuśniaku, ale wzbogacona o kiełbasę z papryką. Śpiewa się kolędy, wiele z nich znanych jest i w Polsce. Wigilia na Słowacji jest dniem wolnym od pracy.

Słowaccy goście dokonali w Polsce jeszcze świątecznych zakupów, po czym 21 grudnia udali się w drogę powrotną.

Stanisław Samojedny

Pożegnanie pracownic

W dniu 31 grudnia 2003 r. z pracy w Urzędzie Gminy w Raniżowie przeszła na zasłużoną emeryturę Pani **Maria Pikor**, a z jednostki organizacyjnej – Zespołu Oświatowego Gminy Raniżów – Pani **Julia Grochala**.

Dla Pani Marii Pikor praca w Urzędzie Gminy w Raniżowie była jedyną w jej karierze zawodowej. Przyjmował ją w dniu 1 września 1966 r. Kazimierz Olszowy – ówczesny Przewodniczący

Pamiątkowe zdjęcie na zakończenie pracy. Od lewej: Maria Pikor, Jan Niemczyk – wójt, Julia Grochala.

Gromadzkiej Rady Narodowej. Kolejnymi zwierzchnikami byli: naczelnik Tadeusz Kopeć (1973 - 1975), naczelnik Marian Kordela (1975– 1981), naczelnik Jan Niemczyk (1982 – 1990), wójt Bronisław Stec (1990 – 1995), pełniący funkcję wójta i zarządu Maria Litwa (1995), wójt Henryk Bajek (1995 – 2002), wójt Jan Niemczyk (2002 – 2003). Ciekawą kartą w historii była praca w stanie wojennym (13 grudnia 1981 – 1982), gdy władzę stanowiły terenowe grupy operacyjne. Na terenie gminy Raniżów dowodził nią mjr Marian Gruca. W tym też czasie zajmowała się wydawaniem i rozliczaniem kartek zaopatrzenia na: buty, alkohol (1/2 litra wódki na miesiąc na dorosłego mieszkańca), słodycze, cukier, mięso i wędliny, kasze, mąkę, tłuszcze i papierosy.

Pierwsze stanowisko w pracy obejmowało zakres obowiązkowych dostaw zbóż, ziemniaków i żywca. Później prowadziła sprawy podatkowe, rolne, sprawy organizacyjne (obsługa Rady, Prezydium Rady, komisji), a ostatnio ewidencja działalności gospodarczej, wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i podatek drogowy.

Pani Julia Grochala do pracy w Zespole Oświatowym Gminy Raniżów przysłała w dniu 16 listopada 1988 r. na stanowisko główny księgowy. Wcześniej pracowała w UMiG w Sokołowie Młp. oraz w Kolbuszowej.

Obu Paniom życzymy dużo zdrowia i korzystania z zasłużonego odpoczynku.

Stanisław Samojedny

Jasełka 2004

W dniu 10 stycznia 2004 r. w sali Domu Parafialnego w Raniżowie odbył się VIII Gminny Przegląd Teatrzyków Jasełkowych. W tegorocznej edycji wzięło udział tylko 4 zespoły: 3 ze Szkół Podstawowych: w Mazurach, w Raniżowie, w Woli Raniżowskiej oraz 1 z Gimnazjum w Raniżowie. Organizatorem Przeglądu był Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Raniżowie.

Gimnazjum w Raniżowie. Śmierć okrutnika Heroda była tak straszna, że aż diabeł nie mógł na to patrzeć. Występ przygotowany przez panie: Danutę Niemczyk, Mieczysławę Kozak i Iwonę Kolano.

Przedstawienia jasełkowe oceniała komisja artystyczna w składzie: Jolanta Dragan – etnograf z Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej, Małgorzata Krudysz – polonista z Gimnazjum w Raniżowie oraz Stanisław Samojedny – dyrektor GOK-SiR w Raniżowie. Pomimo niewielkiej ilości zespołów jej członkowie z satysfakcją stwierdzili wysoki poziom prezentowanych jasełek. Po dokładnym oglądnięciu każdego z zespołów i przeanalizowaniu pod kątem wykonawstwa, doboru tekstu i dostosowania do wieku wykonawcy, a przede wszystkim zgodności z tradycją przedstawień jasełkowych komisja postanowiła przyznać 2 nagrody:

Święta Rodzina i aniołowie w przedstawieniu ze Szkoły Podstawowej w Mazurach. Przedstawienie przygotowane przez panie: Bożenę Smolak, Lucynę Wiącek, Barbarę Woś-Potańską.

Szkoła Podstawowa w Woli Raniżowskiej. Scena z narodzeniem Bożego Dzieciątka. Występ przygotowany pod kierunkiem pań: Ireny Kowalskiej, Zofii Marut, Czesławy Raczek, Anetty Żyły.

I nagrodę dla Teatrzyku Jasełkowego ze Szkoły Podstawowej w Woli Raniżowskiej,

II nagrodę dla Teatrzyku Jasełkowego z Gimnazjum w Raniżowie.

Tegoroczna edycja Przeglądu Jasełkowego zaznaczyła się bardzo niską frekwencją występujących zespołów spowodowaną licznymi chorobami (świnka, grypa i grypopodobne)

Hold trzech króli w wykonaniu teatrzyku ze Szkoły Podstawowej w Raniżowie. Przedstawienie przygotowane przez panie: Sylwię Sudół i Stanisławę Maciąg.

wśród uczniów w poszczególnych szkołach. W jednej ze szkół absencja dochodziła do 80%, nie można było zatem właściwie przygotować przedstawień. Było i tak, że w dniu występów należało znaleźć zastępstwo, bo aktor przygotowany do roli rozchorował się.

Wszystkie grupy od Organizatora otrzymały pamiątkowe grawerowane podziękowania, a mali aktorzy słodczyce.

Stanisław Samojedny

Kolędnicy

Popularny niegdyś bożonarodzeniowy zwyczaj - kolędowanie z gwiazdą, szopką czy turoniem należy dziś do rzadkości. W naszej okolicy upowszechniło się chodzenie w małych - kilkusobowych grupach, których skład tworzą najczęściej: król Herod, śmierć, diabeł i żyd.

Takich kolędników w dniu świętego Szczepana zawsze spotkać można w Woli Raniżowskiej, gdzie praktycznie każdy dom zostaje przez nich odwiedzony. W innych miejscowościach gminy jest z tym różnie.

Inną grupę kolędników stanowią kolędy życzące (szczodraki), czyli takie, gdzie nie ma przebierańców, lecz kilkoro dzieci składa dla gospodarzy wiązanek życzeń świąteczno-noworocznych.

W bieżące Święta wiele domów w Raniżowie odwiedzili nie-

Kolędnicy odwiedzają jeden z domów w Woli Raniżowskiej.

Kolęda Romów z Mielca.

typowi kolędnicy – Romowie z Mielca. Z gitarą i szopką kolędowali gospodarzom, śpiewając znane i popularne kolędy kościelne. Również na życzenie zaśpiewali w ich własnym języku.

Obchody kolędnicze znane były w całej Europie, a ich początki sięgają średniowiecza. W Polsce pierwsze zapisy o nich sięgają XVI wieku, lecz zwyczaj ten prawdopodobnie praktykowano już wcześniej. Grupki kolędników we wszystkich regionach Polski chodziły od drugiego dnia świąt Bożego Narodzenia do święta Trzech Króli (6 stycznia), a niekiedy przez cały okres karnawału.

Wizyty kolędników były wielką atrakcją dla mieszkańców wsi. Ci, którzy hojnie ich podjęli, byli wychwalani w rymowankach i piosenkach, jeśli jednak zapomnieli o datku, kolędnicy wyśmiewali ich skąpstwo, niegospodarność, a także... brzydotę ich córek.

(inf. wł.)

Wielki sukces Michaliny

W Samorządowym Liceum Ogólnokształcącym w Głogowie Małopolskim 18 grudnia 2003 roku zostały ogłoszone wyniki konkursu na plakat z biologii pt.: „Anatomia i fizjologia człowieka”. Z Gimnazjum w Woli Raniżowskiej w konkursie wzięły udział dwie uczennice: Edyta Pełka z klasy Ib i Michalina Grochala z klasy III.

Temat plakatu był dowolny i zależał od inwencji autora, musiał jednak mieścić się w szeroko pojętej grupie zagadnień z fizjologii i anatomii człowieka. Wielkość plakatu i forma graficzna były dowolne. Plakat musiał zawierać tytuł. Napisy na plakacie mogły być wykonane komputerowo lub ręcznie tylko starannym pismem drukowanym.

W ocenie plakatu brano pod uwagę:

- ♣ zgodność z tematem,
- ♣ sposób przedstawienia,
- ♣ poprawna polszczyzna,

- ♣ poprawność merytoryczna,
- ♣ oryginalność pomysłu,
- ♣ obszerność zawartej wiedzy,
- ♣ podejście badawcze,
- ♣ estetyka wykonanej pracy.

Uczennica Michalina Grochala za swój plakat „Skąd biorą się myśli?” otrzymała maksymalną ilość punktów i zdobyła I miejsce. W nagrodę otrzymała piękny „Atlas świata”, dyplom, teczkę na dokumenty i długopis. Sama była bardzo mile zaskoczona, ponieważ na wystawie widziała inne prace, które jej z kolei bardzo się podobały. W konkursie brały udział szkoły gimnazjalne i LO. Na 32 prace, praca Michaliny zdobyła największą ilość punktów. Gratulujemy!

Po ogłoszeniu wyników i wręczeniu nagród prace można było oglądać na wystawie. Wyniki konkursu ukażą się w gazecie lokalnej w styczniowym numerze Przeglądu Głogowskiego.

Maria Ziębka

„Twórczość dziecka jest brylancikiem na firmamencie niebieskim”

Jan Paweł II

Szopki Betlejemskie

Pod patronatem Gminnego Domu Kultury i Biblioteki w Głogowie Młp. został zorganizowany XI Wojewódzki Konkurs Plastyczny pt. „Szopka Betlejemska”. Celem konkursu było poznanie i kultywowanie tradycji obrzędowej Świąt Bożego Narodzenia przez dzieci i młodzież szkolną, a poprzez stosowanie różnych technik plastycznych rozbudzenie wyobraźni twórczej.

Na konkurs wpłynęło około 250 prac uczniów z 32 szkół podstawowych i gimnazjalnych województwa podkarpackiego. Młodzi artyści (od 6 do 9 lat) wykonali swoje szopki betlejemskie w technice dowolnej: malarstwo, rysunek, techniki mieszane na papierze; uczniowie starsi (od 10 do 15 lat) prace w technice witrażu z papieru. Każda praca była twórcza, oryginalna i starannie wykonana. Warto je było zobaczyć, a była ku temu okazja podczas wystawy zorganizowanej w tamtejszym Domu Kultury w dniach 6 – 20 grudnia 2003 r.

Gminę Raniżów reprezentowały: SP Mazury, SP Stanisławskie, SP Zielonka, SP Wola Raniżowska i Gimnazjum w Woli Raniżowskiej.

Rozstrzygnięcie konkursu i wręczenie nagród nastąpiło 14 grudnia w Domu Kultury w Głogowie Małopolskim. Uczniowie naszej gminy również i tym razem zajęli kilka czołowych miejsc: I miejsce – Michalina Grochala; wyróżnienie – Małgorzata Kubas. Obie uczennice z Gimnazjum w Woli Raniżowskiej. Wyróżnienie – Dorota Grondziel oraz Artur Kopeć ze Szkoły Podstawowej w Woli Raniżowskiej. III miejsce (w kat. 6-9 lat) – Jagoda Beskur. Wyróżnienie – Izabela Potocka, Arkadiusz Popek i Ma-

Nagrodzeni uczestnicy konkursu ze szkół gminy Raniżów. Od lewej: Dorota Grondziel, Artur Kopeć, Małgorzata Kubas, Arkadiusz Popek, Michalina Grochala, Izabela Potocka, Marzena Białas, Jagoda Beskur.

rzana Białas ze Szkoły Podstawowej w Mazurach. Wyróżnienie – Anna Sądej ze Szkoły Podstawowej w Stanisławskim.

Wszyscy uczniowie otrzymali nagrody rzeczowe oraz pamiątkowe dyplomy, a nauczyciele specjalne podziękowania za opiekę merytoryczną nad uczestnikami konkursu. Warto dodać, że uczniowie szkół z terenu gminy Raniżów w ostatnich latach często brali udział w konkursach „Szopka Betlejemska” i również często zdobywali czołowe miejsca.

Danuta Popek

Klasa I w Szkole Podstawowej w Stanisławskim

Stoją od lewej w górnym rzędzie: Marek Stec, Rafał Nowak, Sebastian Kobylarz, Michał Kolano.

Poniżej: Ilona Mikołajczyk, Natalia Potocka, Teresa Sądej, Sylwia Tereba.

Wychowawczynie: mgr Teresa Mika.

Z przeszłości Raniżowa i okolicy

Raniżów z Wolą wchodzi do historii pisanej

„....potestatem locandi villam in silua nostra dicta Dobloua circa Ramizow...” – tymi słowami zapisanymi w najstarszym znanym nam dokumencie Raniżów wchodzi do historii pisanej. „Postanawiamy założyć osadę w lasach naszych zwanych Dobloua koło Raniżowa”. Dokument sporządzono

„1366 die 17. m. Octobris, in Opatów.

Kazimirus rex Poloniae Stephano et Petro de Chmielów locandi villam in silua Dobloua iure Teutonico Magdeburgensi dat potestatem.”¹⁾

Roku 1366 dnia 17. miesiąca października w Opatowie Kazimierz król Polski, Szczepan i Piotr z Chmielowa postanawiają założyć osadę w lasach Dobloua na prawie Niemieckim Magdeburgskim.

Raniżów mający za sobą już bliżej (nie ustaloną) nieokreśloną przeszłość, opisaną odcinkami w poprzednich numerach „Wieści Raniżowskich” pod tytułem „Zaranie Raniżowa”, wchodzi do historii z Wolą Raniżowską, bo to właśnie ona jest tą osadą. Można powiedzieć: „Raniżów wchodzi do historii na jej plecach”. Ponieważ dokument lokacji dotyczy Woli (Raniżowskiej) – pierwszej miejscowości w okolicy Raniżowa, wymaga nieco więcej uwagi. Lokacja nowej osady nastąpiła w Puszczy – w lasach zwanych Dobloua, i stąd osadę tę tak nazwano. Nazwa ta jest niekiedy wiązana z nazwą rzeki Łęgu lub Turki i mogłaby mieć, jak przypuszcza się, pochodzenie ruskie lub starostwianskie związane z nazwą dąb, dęby (dub, duby). Obecnie mogłaby brzmieć Dębowa. Mogę tu wspomnieć, że na starych mapach spotkałem nazwę leśniczówki Duby w okolicach Łowiska. Są to na pewno echa dawnych czasów – pogranicza polsko-ruskiego.

Wola miała też wcześniej nazwę Wola Dłotowa – wieś królewska Dłotowa, co sugeruje przeświadczenie, że z pewnością jej pierwszym osadźcą, a zatem i wójtem mógł być niejaki Dłoto, pochodzący z miejscowości Dłotowa – dziś Dłutów k. Łaska²⁾. Nazwisko takie występuje w literaturze, dokumentach czasów ostatniego Piasta i nieco późniejszych.

Pierwotność Raniżowa w dokumencie lokacyjnym Woli Raniżowskiej i ścisły związek z nią zostaje podkreślony niepodważalnie w określeniu dalszym, ale dokładnym, dotyczącym miejsca założenia nowej osady w lasach Dobloua koło Raniżowa (circa Ramizowa), a więc obok takiej osady, która już istnieje. Nie można bowiem umiejscowić czegoś obok rzeczy nieistniejącej. Spór zatem w tej sprawie, co było pierwsze, ma charakter werbalny, nie podważa i nie zmienia zaistniałego wcześniej faktu. Fakt ten (circa Ramizow) daje równocześnie tożsamość Woli Raniżowskiej. Ponieważ Wola Dobloua jako wieś, o której mowa w dokumencie lokacyjnym, w literaturze zaginęła.

Zakładanie nowych osad w tym czasie (początki II połowy XIV wieku), wnet po okresie rozbicia dzielnicowego nie przychodziło łatwo,

tym bardziej, że przy ograniczonych środkach odbudowywano zamki (też w Przyszowie), odnawiano zameczki myśliwskie (też w Raniżowie), zakładano nowe miasta i licznie lokowano wsie. Wyobraźmy sobie, że zamierzamy obecnie na tzw. surowym korzeniu – karczowanej puszczy, założyć koło Raniżowa miejscowość dwukrotnie liczniejszą, przydatną do wspólnych wymogów cywilizacyjnych i kulturowych, w określonym czasie kilku lat – to też nie byłoby łatwe. Wtedy również przed lokowaną osadą stawiano wysokie wymagania gospodarcze. Miała być przykładową wsią rolniczą, przykładem nowoczesności na wyrost, w oparciu o nowe prawa magdeburskie (dziś powiedzielibyśmy zachodnioeuropejskie).

Podjęcie zadania wymagało dokładnego rozpoznania. Czynił to król osobiście w czasie wypraw łowieckich w okolicy II stanu w Raniżowie, zasięgając równocześnie rad otaczających go doradców, dworzan, a także miejscowych mieszkańców. Podjęta przez króla Kazimierza decyzja została zlecona ważnym osobom, znającym puszcę i miejscowe warunki, z pobliskiego osiedlenia Szczepanowi i Piotrowi z Chmielowa. Oni byli upoważnieni do szczegółowego opracowania projektu lokacji, zgromadzenia środków materialnych, ustalenia zasadczy werbującego osadników, organizacji ich przemieszczenia i rozmieszczania ich w miejscu zakładanej osady. Niedokładne ich przemyślenia i przygotowania mogły utrudnić lub uniemożliwić wykonanie zamierzeń. Przykład taki daje lokowanie wsi Mrowla nad rzekami Morową i Czarną obok Rzeszowa, podejmowane dwukrotnie przez Dobiesława kasztelana Wiślicy w latach 1347 i 1352. Dopiero w trzeciej próbie w 1367 r. osiągnięto połowiczne powodzenie, zmniejszając wielkość zasiedlenia z 64 do 30 łanów³⁾.

Zadanie realizowane w puszczy koło Raniżowa stawiało sobie za cel zagospodarowanie 40 łanów i zostało wykonane za pierwszym podejściem. Nie wykonano natomiast szerszych zamierzeń, które przewidywały sprowadzenie w okolice 130 rodzin osadników.

W pamięci mieszkańców Woli pozostała wiedza, przekazywana z pokolenia na pokolenie, o sposobie ich przybycia do wyznaczonego miejsca. Mówi się, że praojcowie ich przytylnęli Wisłą i Łęgiem z Mazowsza. Analizując ówczesne warunki i sytuacje można przyjąć, że przytylnęli, ale nie statkami czy tratwami. Byłoby to nie tylko zbyt trudne, a nawet niemożliwe w tym czasie i pod prąd wody. Po prostu przytylnęli stopniowo na kiluosobowych łodziach, dłubankach w pniach dębów, jakie niekiedy odkopuje się dziś w okolicach nadbrzeżnych Wisły i Sanu, zabierając ze sobą skromny dobytek. Dopłynęli Łęgiem, rzeką dziką o zmiennym nurcie i krętym biegu, przystając na jej brzegu w miejscu, gdzie obecnie znajdują się Stece. Wątpliwe jest, czy ludność ta była z Mazowsza, które w tym czasie (za Kazimierza Wielkiego) było lennem czeskim i utrzymywało poprawne stosunki z Krzyżakami. Księstwo to nie miało w tym czasie nadmiaru ludności, często pobieranej do niewoli litewskiej w poprzedzającym okresie, chętnie też migrującej na zniewolone przez Krzyżaków ziemie Prusów i opuszczone przez Jadźwingów, szczególnie na Mazury,

Król Kazimierz Wielki.

gdzie Krzyżacy stwarzali dogodne warunki osiedlania się na wyludnionych ziemiach. Kazimierz Wielki nie mógł ich przenosić jako jeńców, gdyż wojen, mimo nie najlepszych stosunków z Księstwem Mazowsza, nie prowadził.

Ludność osiedlana w Puszczy Sandomierskiej najprawdopodobniej pochodziła z okolic nadwiślańskich – wsi książęcych, a od czasów Władysława Łokietka – królewskich, z Ziemi Stężyckiej, Radomskiej, Opatowskiej i Sandomierskiej, gdzie zaznaczała się względnie oczywiście w owym czasie nadwyżka ludności. Wydaje się też potwierdzać to zbieżność lub tożsamość brzmienia nazwisk rodowych występujących w naszej okolicy, wywodzących się z Woli, a występujących też na Powiślu, nad Radomską, w okolicy ujścia Wieprza do Wisły, okolicach Sandomierza i Opatowa. Ogólnie starzy ludzie w okolicy potwierdzają przybycie naszych przodków z północy.

Osiedlenie 40 rodzin na 40 łanach kmiecyh do tego łanach wójtowskich wymagało znacznego kilkuletniego wysiłku i ciężkiej pracy. Budowa siedlisk, uwalnianie ziemi porosłej puszcza i zamienianie jej na rolę uprawną mimo ulg w kilkunastoletniej, tzw. woliźnie (zwolnienie od czynszów i danin – stąd nazwa wola) wymagało pomocy w uzupełnianiu siły pociągowej, sprzęcie, robociznie, a także ułatwień w rozpoznaniu okolicy. Na pewno dawała to nieliczna ludność miejscowa. Jej ilość w tym czasie w Raniżowie nie została przedstawiona liczbowo. Mówi się o kilkunastu kmieciach na kilku łanach rozrzuconych wokół małej osady nad rzeką i kilku zagrodników plebana oraz łowców w pobliżu osady, i dalszych trzech osiedlach trzech łowców nad rzeką w Stecach. Te trzy osiedla w Stecach przyjmuje się jako starsze od Woli. Okolica choć nieliczna, mogła dać znaczną pomoc nowej osadzie w pozyskaniu narzędzi, siły pociągowej i pomnożeniu inwentarza (bydła, nierogacizny).

Od czasu zaistnienia Woli wiele wskazuje na to, że te trzy osady: Raniżów, Wola i Stece stanowią jedną jednostkę gospodarczą. Jest pewną wspólnotą rozwijającą się wewnątrz puszczy. Śmierć króla Kazimierza, okres panowania króla Ludwika Węgierskiego, oddała zainteresowanie władzy centralnej naszą okolicą. Władysław Jagiełło chętnie i często przebywał w Puszczy Sandomierskiej, najchętniej na łowach, była to Puszcza, która mu najbardziej przypominała litewskie knieje. Najczęściej zatrzymywał się w Przyszowie nad Łęgiem, gdzie też chronił się z rodziną w okresach nawiedzania ziem królestwa przez zarazy. Zarazy Puszczę omijały. Król najczęściej interesował się sprawami wielkiego królestwa, wojną z Krzyżakami i innymi sprawami zarządzania państwem. Na obrzeżach Puszczy Sandomierskiej pozostaje po nim w naszej okolicy tylko założona przez niego graniczna Turza, jako osada zagrodowa włości królewskich. Dziedzina raniżowska obejmująca Raniżów i Wolę Raniżowską (ze Stecami) zostaje wydzielona przez króla Władysława Jagiełłę aktem spisany w Niepołomicach k. Krakowa 22 stycznia 1433 r. Janowi Farulejowi z Garbowa, za kwotę 400 grzywien¹. Dzierżawcy jak zawsze po wpłaceniu umownej kwoty właścicielowi dzierżawy, starali się ją odzyskać z nawiązką, nie dbając o rozwój dzierżawy. Po minięciu czasu umowy pozostawiali ją najczęściej w opłakanym stanie.

Zaniechany zostaje projekt rozwijania osadnictwa w Puszczy na wiele lat. W tym czasie na jej obrzeżach powstaje wiele prywatnych osad, których właściciele starają się uszczuplać puszcze królewską w miejscach przyległych do ich włości, przez przygradzanie jej po kawałku. Dopiero w wieku XVI nastąpi ożywienie w tworzeniu nowych osad w tej części królewskiej puszczy, która przylega do okolic Rani-

żowa. Dzieje się to za ostatnich dziedziców korony Jagiełły: Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta. Możemy jednak stwierdzać, że dzieło Kazimierza nazwanego później Wielkim, udało się i ostało, mimo niesprzyjających czasów. Pomoc i wzajemna współpraca miejscowej ludności była skuteczna. Po ustabilizowaniu się osada, jaką była Wola, stała się ona przeważającą częścią raniżowszczyzny, górowała nad jej starszą częścią – Raniżowem. Licząc bowiem 40, a później więcej rodzin, podwójną ilością mieszkańców, ilością uprawianych łanów, których ilość wzrosła do ponad 50, uzyskiwała więcej produktów rolnych i przewyższała gospodarność Raniżów liczący kilkunastu kmieci na 5 łanach i kilkunastu zagrodników na plebańskich i kmiecych gruntach, a także założonym niedużym folwarkiem będącym zwykle w dzierżawach. Raniżów był słabszy gospodarczo i miał mniej mieszkańców.

Dziwnym się dziś wydaje, jak przy zaistniałej sytuacji ekonomiczno-demograficznej, utrzymała się dominacja starszego Raniżowa nad Wolą Dłotową. Było nią starszeństwo i tradycja związana, szczególnie z istniejącym wcześniej stanem łowieckim i istniejącym kościołem (parafią). Nie wiemy ile lat Raniżów, jako pierwsza osada w Puszczy, czekał na wybudowanie pierwszego kościoła i założenia okręgu kościelnego (parafii). Wiemy natomiast, ile Wola czekała na to, bo od 1366 do 1911 roku, kiedy zapadła ostateczna decyzja o budowie kościoła i przydzieleniu jej pierwszego kapłana w osobie ks. Czesława Brody (budowę kościoła rozpoczęto w 1914 r.). Raniżów nadal nie wie, kiedy zbudowano pierwszy kościół, kto był pierwszym kapłanem, kiedy założono parafię. Istniejący okręg kościelny wewnątrz puszczy o nie ustalonych rozległych granicach, wzbogacony ludnościowo przez lokację w jego obrębie nowej dużej osady, przetrwał. Istnieją pogłosy – niepewne wypowiedzi, że w czasie osadzania Woli, parafia liczyła już pół wieku, co pozwala nam znowu powrócić do początku XIV wieku, do czasów biskupa krakowskiego Grotu. Za niego to parafia raniżowska miała stać się najdalej parafią u wschodnich granic jego diecezji. W tym czasie powstają liczne nowe okręgi parafialne, ze zwróceniem uwagi na białe plamy – na obszary nie obejmujące siecią parafialną części ludności kraju. W tym czasie też istniejące i powstające parafie za-

stępują dawne formy samorządu społecznego rozległych terytoriów, jakimi były opola w późniejszym i obecnym rozumieniu gminy. Raniżów i Wola Raniżowska to była po prostu wspólna jednostka administracyjno-gospodarcza i wspólnota wyznaniowa.

I w tym historycznym temacie nie udało się uniknąć wzajemnego związku tych dwóch miejscowości, no bo i jak, skoro dziś większość mieszkańców Raniżowa, to z pochodzenia i urodzenia wolanie. Lustrując dom po domu, zagrodę po zagrodzie, to jak nie oboje gospodarzy, to gospodarz lub gospodyni urodzeni są w Woli. Albo jest się wolaniem po ojcu lub matce, dziadku lub babce. Można wziąć ołówkę i obliczać, ile genów rozpatrywany mieszkaniec ma pochodzących z Woli, a ile z Raniżowa i schodzilibyśmy stopniowo od 100 do 50, 25, 12,5% itd. By się dowiedzieć ile jest raniżowian w Woli, konieczne jest podobne obliczenie. W końcu stwierdzilibyśmy, że żaden problem nie istnieje. Pozostaje Raniżów i Wola, i potomkowie tego samego wielowiekowego środowiska.

Julian Wiącek

*Pieczęć majestatyczna
Kazimierza Wielkiego, awers i rewers.*

1) Kodeks Dyplomatyczny Małopolski, t. III 1333-1386.

2) Słownik Etymologiczny Miast i Gmin PRL Stanisław Rospond, s. 325.

3) Kodeks Dyplomatyczny Małopolski, t. III 1333-1386.

4) Zbiór Akt Małopolskich 1418-1434 nr 2124, s. 385 akt.

ZDROWA SZKOŁA

W roku szkolnym 2002/2003 Szkoła Podstawowa w Stanisławskim rozpoczęła starania o uzyskanie rejonowego certyfikatu Szkoły Promującej Zdrowie. Po przeprowadzeniu wśród uczniów ankiet wyłonił się cel priorytetowy naszej działalności jakim jest „Zmiana nawyków żywieniowych wśród uczniów naszej szkoły”.

Aby spełnić wymogi przystąpienia do Rejonowej Sieci Szkół Promujących Zdrowie określone regulaminem, podjęliśmy szereg działań. Opracowaliśmy własny program Sz.P.Z. zawierający wiele zadań, w realizację których zostali zaangażowani uczniowie, nauczyciele, rodzice i środowisko lokalne. Zaprośiliśmy do współpracy osoby i instytucje promujące zdrowy styl życia. W wyniku konkursu przeprowadzonego wśród uczniów wybrano logo i hymn Sz.P.Z.

W okresie przygotowawczym przeprowadzono spotkania z rodzicami, lekarzem, higienistką, policjantem. Odbyły się lekcje koleżeńskie o tematyce zdrowotnej. Zorganizowano też konkursy: plastyczne, literackie, sportowe, w których zwycięzców nagradzono „zdrowym produktem”. Każdą ostatnią środę miesiąca ogłoszono dniem bez chipsów, słodyczy i napojów gazowanych.

Wyżej wymienioną działalność odzwierciedlona jest w „Kronice Sz.P.Z.”

Po upływie okresu przygotowawczego, który trwał rok, zespół Sz.P.Z. opracował raport z podjętych działań. Został on

Klasa I przygotowuje kanapki ze zdrowej żywności.

złożony 20 listopada 2003 r. do p. Barbary Wolny – Rejonowego Koordynatora Sz.P.Z. Wysiłki nasze zakończyły się sukcesem i w dniu 3 grudnia 2003 r. na uroczystym spotkaniu w Kolbuszowej nasza szkoła otrzymała Rejonowy Certyfikat Szkoły Promującej Zdrowie.

*Teresa Niemiec
Koordynator Sz.P.Z.*

Spotkania u Generała

Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Stanisławskim rozpoczęła nowy etap swojej działalności. Nawiązała współpracę z dowództwem Garnizonu Rzeszowskiego oraz szkołami noszącymi imiona sławnych bohaterów narodowych: Marszałka Józefa Piłsudskiego, gen. Leopolda Lisa Kuli, gen. Władysława Sikorskiego, gen. Cieplińskiego.

Z inicjatywy gen. Fryderyka Czekaja w dniu 8 grudnia 2003 roku w Klubie Garnizonowym w Rzeszowie odbyło się pierwsze spotkanie organizacyjne delegacji szkół, w którym uczestniczyli przedstawiciele naszej szkoły w składzie: dyr. Anna Żak, Bogusława Kozak, Agata Salamon, Józef Krudysz. Głównym celem tego przedsięwzięcia było omówienie dalszej współpracy zaproszonych szkół z wojskiem oraz Podkarpackim Oddziałem Związku Piłsudczyków. Podczas wstępnych rozmów ustalono zasady dalszej współpracy.

W dniu 8 stycznia odbyło się spotkanie robocze, na którym opracowano roczny kalendarz imprez, który będzie opublikowany i dostępny na stronie internetowej. W ramach współpracy odbędą się m.in. manewry wojskowe, zawody strzeleckie, turnieje rycerskie, obozy wędrownie, rajdy kartingo-

we, „zielone szkoły” na terenie bazy wojskowej w Trzciańcu koło Birczy. Uczniowie naszej szkoły w maju wezmą udział w Ogólnopolskim Rajdzie szlakiem AK, pod kryptonimem akcja „Burza” w Kolbuszowej.

Dowódcy 21 Brygady Strzelców Podhalańskich zaprosili naszą szkołę do zwiedzania jednostek wojskowych w Rzeszowie, Przemyśle, Jarosławiu i Żurawicy.

W dniu 11 stycznia 2004 roku po raz pierwszy mieliśmy przyjemność uczestniczyć w spotkaniu noworocznym „wielkiej rodziny szkół generalskich”, do której z chlubą należy nasza szkoła. Po Mszy Św. odprawionej w kościele Świętego Krzyża, odbyło się spotkanie opłatkowe w siedzibie Podkarpackiego Związku Piłsudczyków w Rzeszowie.

*Bogusława Kozak
Agata Salamon*

WARUNKI UTRZYMANIA ZWIERZĄT

Z ROZPORZĄDZENIA MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI Z DNIA 2 WRZEŚNIA 2003 R. (DZ.U. NR 167, POZ. 1629)

- § 1. Rozporządzenie określa minimalne warunki utrzymywania zwierząt gospodarskich, odrębnie dla każdego gatunku, wieku i stanu fizjologicznego tych zwierząt, w tym obsadę zwierząt w zależności od systemu utrzymania.
- § 4. 1. Utrzymujący zwierzęta inwentarskie zapewnia im opiekę i właściwe warunki utrzymywania, uwzględniając minimalne normy powierzchni w zależności od systemów utrzymania.
2. Zwierzęta gospodarskie utrzymuje się w warunkach:
- 1) nieszkodliwych dla ich zdrowia oraz niepowodujących urazów i uszkodzeń ciała lub cierpień;
 - 2) zapewniających im swobodę ruchu, a w szczególności kładzenia się, wstawania oraz leżenia;
 - 3) umożliwiających kontakt wzrokowy z innymi zwierzętami.
3. Łoski i lochy w tygodniu poprzedzającym przewidywany termin prosięcia oraz w okresie prosięcia się mogą być utrzymywane w warunkach, w których nie mają kontaktu wzrokowego z innymi zwierzętami.
- § 6. 1. Utrzymujący zwierzęta gospodarskie powinien doglądać je co najmniej raz dziennie.
2. Pomieszczenia inwentarskie wyposaża się w stałe lub przenośne oświetlenie umożliwiające ich kontrolę i dogładowanie zwierząt o każdej porze.
- § 7. 1. Pomieszczenia dla zwierząt gospodarskich, ich wyposażenie oraz sprzęt używany przy utrzymywaniu zwierząt gospodarskich:
- 1) wykonuje się z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia zwierząt oraz nadających się do czyszczenia i dezynfekcji;
 - 2) czyści się i dezynfekuje.
5. Podłoga w pomieszczeniach inwentarskich dla zwierząt gospodarskich powinna być twarda, równa i stabilna, a jej powierzchnia gładka i nieśliska.
- § 9. Instalację elektryczną w pomieszczeniach inwentarskich dla zwierząt gospodarskich wykonuje się w sposób określony w przepisach Prawa budowlanego.
- § 10. 1. Zwierzętom gospodarskim, z wyjątkiem koni oraz cieląt i świń do ukończenia 2. tygodnia życia, zapewnia się stały dostęp do wody.
2. Konię pój się co najmniej trzy razy dziennie.
 3. Cielętom powyżej 2. tygodnia życia zapewnia się dostęp do wystarczającej ilości wody lub innych płynów.
 4. Cielętom, o których mowa w ust. 3, w okresie upałów lub w przypadku choroby zapewnia się stały dostęp do wody.
- § 27. Świnom zapewnia się stały dostęp do materiałów i przedmiotów absorbujących ich uwagę, w szczególności słomy, siana, drewna i trocin, o jakości niewywierającej szkodliwego wpływu na zdrowie zwierząt.
- (inf. wł.)

Statystyka demograficzna

ZA IV KWARTAŁ 2003 R.

■ Urodzenia - 23

w tym:

- ▶ chłopców 16
- ▶ dziewczynek 7

■ Zgony - 23

w tym:

- ▶ mężczyzn 14
- ▶ kobiet 9

■ Śluby - 11

w tym 10 małżonków
pochodzi spoza terenu gminy.

ZA 2003 ROK:

■ Urodzenia - 82

w tym:

- ▶ chłopców 47
- ▶ dziewczynek - 35

■ Zgony - 68

w tym:

- ▶ mężczyzn 36
- ▶ kobiet 32

■ Śluby - 54

w tym 39 małżonków
pochodzi spoza terenu gminy.

Na dzień **01.01.2004 roku** na terenie gminy Raniżów zamieszkiwało 7.296 osób w następujących miejscowościach:

1. Raniżów	2.140
2. Wola Raniżowska	2.038
3. Mazury	862
4. Zielonka	558
5. Staniszewskie	655
6. Korczowska	323
7. Posuchy (od nr. 123 do 201)	392
8. Poręby Wolskie	328

Genowefa Czudył

OGŁOSZENIE

Zakład Usług Komunalnych „WOŻNY” Rudna Mała 503 informuje, że w roku 2004 śmieci z miejscowości Raniżów odbierane będą w następujących dniach: **26 stycznia**, 26 lutego, 25 marca, 26 kwietnia, 26 maja, 23 czerwca, 26 lipca, 26, sierpnia, 27 września, 26 października, 25 listopada, 23 grudnia.

KOMUNIKAT

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Kolbuszowej informuje, że z dniem 5 stycznia 2004 r. rozpoczęto kolejną akcję rozliczenia rocznego podatników podatku dochodowego od osób fizycznych, która zostanie zakończona dnia 30 kwietnia 2004 r.

Za rok 2003, podobnie jak za 2002, podatników podatku dochodowego od osób fizycznych opłacających podatek na ogólnych zasadach obowiązują dwa wzory zeznań podatkowych:

- PIT – 36

- PIT – 37

Załącznikami do zeznań są:

- PIT/B, PIT/O, PIT/D, PIT/M

Wzory w/w zeznań podatkowych oraz załączników do tych zeznań zostały określone w drodze rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 listopada 2003 r. i są opublikowane w Dzienniku Ustaw Nr 202, poz. 1960.

Druki zeznań podatkowych i załączników wraz z objaśnieniami można pobierać w Urzędzie Skarbowym w Kolbuszowej ul. Kościuszki 20:

- poniedziałek 800 – 1600

- wtorek – piątek 715 – 1515

Zbiory wszystkich formularzy zeznań i załączników oraz informacje o trybie i zasadach rozliczenia rocznego dostępne

są również na stronie internetowej Ministerstwa Finansów : www.mofnet.gov.pl

Jednocześnie przypominamy, że koszty opłat pocztowych z tytułu przesłania listem poleconym zeznania podatkowego oraz koszty z tytułu dokonania wpłaty na rachunek Urzędu Skarbowego nie są pokrywane ze środków budżetu państwa i ponoszą je rozliczający się podatnicy.

Tylko wpłaty uiszczone gotówką w Banku PEKAO S.A. O/Kolbuszowa na konto: 86101015282006442223000000

są wolne od opłaty prowizyjnej (sytuacja powyższa nie dotyczy osób prowadzących podatkowe księgi przychodów i rozchodów oraz księgi rachunkowe ponieważ są one zobowiązane do zapłaty podatku w formie polecenia przelewu).

Informujemy także, że zwrot nadpłaty, przy wspólnym rozliczeniu, jest dokonywany na osobę wskazaną w zeznaniu w rubryce podatnik, a nie małżonek. Podobnie jak w roku ubiegłym, nadpłaty zwracane przekazem pocztowym będą pomniejszane o koszty ich zwrotu .

Ponadto zawiadamiamy, że w godzinach pracy Urzędu Skarbowego funkcjonują stałe punkty informacyjne pod numerami telefonów: 2270-664, 2270-662 oraz 2271-368 wew. 64 i 62.

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Kolbuszowej

Na ratunek potrzebującym

Jednostka OSP w Raniżowie w ostatnich dniach wzbogaciła się o nową piłę „PARTNER” K-950 do cięcia betonu i stali o wartości około 5.000 zł. Jest to typowo profesjonalny sprzęt dla jednostek straży pożarnej. Piłę przekazała firma „EURO-ENERGETYKA” z Mielca, której prezesem jest pan Stanisław Wilk.

Zarząd OSP Raniżów składa tą drogą podziękowanie firmie „EURO-ENERGETYKA” oraz Panu Stanisławowi Wilkowi za zakup tego profesjonalnego sprzętu, który przyczyni się do sprawnego i szybkiego prowadzenia akcji ratowniczych.

*Za Zarząd
Prezes Ryszard Kawalec*

Nowy sprzęt z dumą prezentują strażacy: Andrzej Ryczek i Ryszard Kawalec.

PROPOLIS I JEGO LECZNICZE WŁAŚCIWOŚCI

1. Ogólna charakterystyka propolisu

Propolis - czyli popularny kit pszczeli znany był w medycynie ludowej na słowiańszczyźnie od bardzo dawna. Jest on wytwarzany przez pszczoły ze składników pobieranych z pączków i kory niektórych roślin i drzew w skład którego wchodzi m.in.:

- ▶ substancje antybakteryjne i wirusowe
- ▶ wzmacniające organizm
- ▶ odtwarzające i regenerujące
- ▶ znieczulające
- ▶ i wreszcie substancje przeciwnowotworowe.

Składniki te zmieszane z wytwarzaną w organizmie pszczoły wydzieliną tworzą swego rodzaju balsam nazywanym potocznie kitem pszczelim.

Kit pszczeli - służy pszczołom do wypełniania wszelkich szczelin i otworów, a także do pokrywania nim cienką warstwą wnętrza ula i komórek plastrów, w których wychowuje się młody czerw. Działa on bowiem antybakteryjnie i przeciwwirusowo, nic też dziwnego że pszczoły jako jedyne z owadów wolne są od wirusów i bakterii.

Kit pszczeli jest lepka kleista substancją koloru zielonawego brązowego lub czerwonego co jest zależne od zbieranego surowca - ma on swoisty zapach wosku. Pod wpływem temperatury dodatniej mięknie lub twardnieje przy jej spadku, przy skrobaniu się kruszy. Kit pszczeli nie rozpuszcza się w wodzie, lecz w 95% spirytusie.

Kit pszczeli wspomaga leczenie różnorodnych schorzeń zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych, dlatego też jest używany w przemyśle farmaceutycznym do produkcji różnorodnych: maści, kropli, ampułek, aerozoli, tabletek itp. Niektóre z nich można sobie sporządzić samemu.

2. Kilka słów o przeciwwskazaniach przy stosowaniu kitu pszczelego.

Zasadniczym przeciwwskazaniem do stosowania kitu pszczelego jest uczulenie na ten produkt, dlatego też przed rozpoczęciem jakiegokolwiek kuracji należy wykonać najprostszy test uczuleniowy. W tym celu należy nasączyć roztworem z kitu tampon i nałożyć na skórę w okolicy skroni lub nadgarstka lub przyjąć doustnie ok. 10 kropli wyciągu. Jeżeli w ciągu 24 godz. nie wystąpią objawy uczuleniowe - można go stosować. W przeciwnym wypadku kurację należy przerwać. Zazwyczaj kit pszczeli w postaci nalewki warto pamiętać, że wykazuje on większą aktywność w środowisku kwaśnym, dlatego też przed spożyciem wskazane jest wypicie zsiadłego mleka lub soku zawierającego witaminę „C” np. z czarnej porzeczki, pigwy, cytryny lub kiszzonej kapusty.

3. Niektóre propolisowe receptury:

a) maść - ekstrakt

skład: 10-20g kitu pszczelego,
100 g wazeliny.

Przygotowanie i stosowanie: Odmierzone składniki podgrzewa się w naczyniu emaliowanym przez 8-10 minut pod przykryciem od czasu

do czasu mieszając. Po 10-15 minutach ostudzoną maść filtruje się przez gazę do słoików. Preparat ten stosuje się przy ropnych chorobach skóry, wykwitach, trudno gojących się ranach, oparzeniach, owrzodzeniach.

b) roztwór propolisu (nalewka)

skład: 100 g kitu pszczelego,
0,5 l spirytusu 95%.

Przygotowanie i stosowanie:

Rozdrabniamy kit pszczeli (w młynku od kawy) i umieszczamy go w szklanym naczyniu (ciemne szkło) i zalewamy go spirytusem (95%). Przez 2 tygodnie przechowujemy tak przygotowany roztwór w ciemnym miejscu, codziennie wstrząsając. Po dwóch tygodniach nalewkę należy zlać i odfiltrować. Jest cennym lekiem na przeziębienia, anginę, katar i astmę. Dorosłym osobom podaje się 30 kropli roztworu na kostkę cukru lub z niewielką ilością wody. Nasyczony tampon z waty łagodzi i leczy uciążliwy katar.

c) maść na rany dla zwierząt

skład: 100 g masła lub smalcu wieprzowego (nie solone),
10 g rozdrobnionego kitu pszczelego,
10 g żywicy świerkowej,
10 g wosku pszczelego.

Przygotowanie i stosowanie:

Wszystkie składniki podgrzewa się w temp. około 70°C w emaliowanym naczyniu przez ok. 30 min. Całość nieustannie mieszając do momentu rozpuszczenia się, potem płyn przecedza się i zlewa do słoiczka. Po ostudzeniu stosuje się do leczenia skaleczeń i owrzodzeń występujących u zwierząt domowych (w tym brodawczycy występującej u krów dojnych). Przed bezpośrednim zastosowaniem maść należy nieco podgrzać gdyż po zastygnięciu twardnieje.

Bolesław Partyka

Wycięto topole

W trzeciej dekadzie grudnia 2003 roku zapowiadane wycięcie topól przy drodze Raniżów - Wola Raniżowska stało się faktem.

Zima z nowym rokiem

Poranek 1 stycznia 2003 roku powitał nas wszystkich białą okrywą śnieżną. W noc sylwestrową spadło kilkanaście centymetrów śniegu, dobrego do lepienia przez dzieci bałwanów. W następnych dniach przypieczętowało się wszystko mrozem dochodzącym

do minus 20°C. Toteż wszelkiego rodzaju sprzęt zimowy do zabaw i odśnieżania znalazł wreszcie swe zajęcie. Różne góry zarożyły się od dzieciaków, tu i ówdzie pojawiły się pierwsze kuligi ciągnięte przez traktory.

I nie byłoby w tym nic dziwnego, gdyż styczeń to środek zimy i śnieg nie stanowi niespodzianki. Ale zwracamy na to uwagę, gdyż w poprzednich latach zima nadchodziła już końcem października lub w listopadzie, i trzymała mocno przez następne miesiące. Tym razem jesień zagościła dłużej i zabrała ponad tydzień kalendarzowej zimy.

(inf. wł.)

RANIŻOWSKIE OBRAZKI...

*Centrum Raniżowa,
Parkingi przed budynkiem
Urzędu Gminy
zapełnione z powodu
przedświątecznych zakupów.*

23/12/2003

“Wieści Raniżowskie” - pismo społeczno-kulturalne. Miesięcznik. Wydawca: Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Raniżowie, tel. (017) 22 85 703, e-mail: goksir@poczta.onet.pl Redaguje Zespół. Teksty podpisane odzwierciedlają poglądy autorów. Przedruk dozwolony za zgodą Redakcji lub autora. Adres internetowy: www.ranizow.pl
www.abakus.kolbuszowa.pl/html/prasa.html Oddano do druku 19 .01.2004 r. Nakład: 350 szt.